

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Hétven hához hordva vagy vilk a postán
költsége:

Egész évre	10 ft — k
Fél évre	5 ft —
Negyed évre	2 ft 50
Egy hónapra	1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasásbospetisorszeri beiktatásáért 5 k
Helyegdíj minden hirdetésért külön 20 k
Nyiltór 4 hasásbospetisorsért 20 k.

XII. évfolyam. 1885.

Debreczen. Szombat, október 10.

196. szám

Debreczen okt. 10.

A függetlenségi és 48-as párt megint hivatalos kiáltványt bocsátott ki partizánokhoz és, hogy szövege a legelőkeltebben elterjedjen a hívek között, közzétette azt a hírléki pártközlönyeiben is.

Ugyan nehéz fába vágná a fejszét, a ki hamarosan kiakarna t látni, hogy ez a párt vajjon hány manifesztumot bocsátott már ki és hogy hányat javított, bővített, újra kito dozott-foltozott hivatalos programja az, a mely ma érvényben van s a melynek alapján a „Függetlenségi és 48-as párt“ nevet viseli.

Ez a manifesztum pedig még egy újabb programm felét helyez kilátásba, a mely a pártnak országos szervezetét fogja előírni. Hanem most csak tartanak magunkat az előttnk fekvő kiáltványhoz.

Mielőtt érdemileg pár szóval hozzájárulnánk, egyik előrebocsátott könnyelmű passzusra kívánunk megjegyzést tenni. A legújabb szélsőbaloldali manifesztum bevezetésében azt mondja, hogy: „... meggyőződött a nemzet (?) arról, hogy a kormány és annak országgyűlési tésége lényegesen segíteni nem kíván, sőt a fönnálló közjogi alapon a okat gyökeresen orvosolni nem képes.“

Enek a tételnek a befejező része ellen nincs kifogásunk, a mennyiben az abban foglalt állítás a függetlenségi pártnak alapelveiben gyökerezik; de annál inkább van a másik ellen, a mely azzal vádolja a kormányt, hogy az ország bajain lényegesen nem is kíván segíteni.

Ha ezt egy szélsőbaloldali hírlapnak egyszerű cikkében olvassuk, mint

affé megszokott szószátyárságra rá sem hederitenénk; de mikor egy ilyen állítás egy pártnak hivatalos nyilatkozatában foglal helyet, az a legsúlyosabb kritikára méltó. Mert ennek a logikai következtése az, hogy a magyar kormány hazafiatlan. Ezt állítani pedig nincs oka és joga senkinek, s ha egyes ember mondja pártszenvédő ő elvakítva, a fölötte, mivel úgy sincs nyomatka, egy kis rendreutasítással, vagy a nélkül is, napirendre térhetünk; de mikor egy párt mondja ezt hivatalos nyilatkozatában, az már igazán szomorú dolog és szelíden szólva nagy meggondolatlanság.

Ugyan mit mondana a függetlenségi párt, ha a kormánypárt viszont egy hivatalos manifesztumában azt állítaná: hogy azért ragaszkodik oly makacsul elveihez, azért akadékoskodik annyit a reform-törvényjavaslatok tárgyalásánál, mivel nem akar az ország bajain segíteni?

Pedig ugyanoly joggal mindenestre visszavághatná ezt a vádat; e akhogy ez nem illenék a méltóságához, a mint hogy az a függetlenségi pártnak a nimbusát sem fogja emelni egy komoly ember szemében sem. Hova jutunk, ha a pártok egymás hazafiságát kezdik kétségbe vonni a nemzet színe előtt? Ez csak oda vezethet, hogy a nemzet bizalma megrendül mindenki iránt, a ki sorsának intézésébe akár mint kormányfő, akár mint törvényhozó befoly, s végül nem sokat fog törődni az alkotmánnyal sem. Az ilyen nemzet pedig aztán megérett arra, hogy szabálszűkeket a legelső, abszolút hatalomra törekvő vaskéz elkönfiskálja.

Avagy nem így akarta a függetl. párt azt a tételt érteni s nem akart abban hazafiatlansági vádat emelni a kor-

mány ellen? Akkor óvatosabban kellett volna azt stílizálni, ne hogy ilyféle következtetésekre alkalmat adjon. Mi valóban hajlandók vagyunk ezt hinni s nyilván azért áll ott az a „lényeges esen“ szó, hogy ezt a magyarázatot kizárja. Csakhogy akkor jó lett volna, ha az a manifesztum elsorolja, hogy mik azok a „lényeges“ segítségek, a miket a kormány és pártja nem akarnak, ők pedig akarnak, és meg is magyaráznia, ha csak pár sorban is, hogy miért lényegesek azok, továbbá pedig bebizonyítania, hogy azok kivihetők és valóban lényeges javulást hoznának, nem pedig kockázatosnak azt is, a mit eddig bíunk.

Egyébiránt hiszen tudjuk, hogy miket ért a függetlenségi párt nyilatkozata azok alatt a lényeges segítségek alatt; elmondta először bővítve, magyarázva, újra közzéírva megálmálhatóan pártprogramjaiban. Csak azt nem tudta, a nemzet nagy tömegét meggyőzőleg, bebizonyítani oha, hogy azok az általa kívánt módon kivihetők és hogy forszíro-ott kivitelük nem járna veszélyrel a hazára nézve és nem kockázatosnak azt is, a mit eddig kivittünk. Hogy erről tizenegylev év alatt nem volt képes megnyőzni a nemzetet, mutatja az, hogy annak java rész e, a választó közönség, azóta folytonfolyvást a kiegyezési alapelveit juttatta inpozás többségre, míg a függetlenséget csak egyszer emelte jelentékenyebb számra, de már a következő választásnál ismét jóval leállította.

Ellenben igenis bebizonyított a függetlenségi párt egyet: azt, hogy az ő politikája a lefolyt 18 év alatt teljesen meddő volt s hogy az általa követett uton az ő politikai programját megvalósítani nem lehet. Belátta ezt jókor a

régi balközép, élén Tisza Kálmánal, s ez a meggyőződés vezetett a fuzióra, a Deákpárt és a balközép egyesülésére. Váltig szidhatják ezért Tisza Kálmánt és gunyolhatják „elvéinek szügreakasztásával“, azért mégis az az igaz, hogy Tisza Kálmán a gyakorlati politikus és a racionabilitás embere, míg ők az eszmények lovagjai, a kik utjokban semmiféle praktikus eredménnyel keesegtető célt elérni nem képesek, mert Kossuth-tól, a kit szellemi vezérükül vallanak, még azt sem tanulták meg, hogy a „politika az exingentiák tudománya.“

Persze, ha mi mondjuk ezt, kormánypártiak s a kiegyezésnek régi hívei, az a szó szelző nekik; mi „fizetett tollak“ vagyunk s „husosfajakhoz ragaszkodunk“, — a hogy azt a szébbal szótár diktálja; de hát mit mondanak arra, ha egy párttól teljesen független, de határozottan ellenzéki színezetű lap is ugyanezeket vallja és hirdeti felők? Ilven lap a „Bud. Hirap“, a mely mai számában, a föntjelzett pártmanifesztum a kamából, — a mely a mérsékelt ellenzék fuzionális kísérleteitől óvja a párthíveket — imigyen aposztrófálja a függetlenségi pártot:

„Ők azonban inkább kihalnak, semint a világgal haladnának, s ezt a legmeddőbb politikát nevezik elvűségnek. Tenni elveikért az igaz hogy nem tesznek semmit, kivéve hogy párszor egy évben elmondják a függetlenségi hiszekegyet. Ezzel, úgy vélik, eleget tettek kötelezőeknek mint nép képviselők és ellenzék, hogy mekkora költséget mulasztanak képzelte népfenségükben, észre sem veszik.“

Kossuth nagy ember és öreg ur, őt multja köti, s ha elveitől nem tágit s a piedesztálról le nem száll, okosan cselekszi, az Olympusról illik menydörögni, ha nem használ is: de quod licet Jovi, — de nem tehetik a völgyben azok, akiknek szántani kell. Ő val-

„Debreczeni Ellenőr“ tárczája

A siccezek kapitánya.

Elbeszélés.
Írta: Véteszi Arnold.

— Még egyet, szolt a kereskedő, midőn látta, hogy Szücs Gábor szótlanul távozik. — Ha kondíciót akar valahol kapni, Szücs jó lesz nem barátokozni városzerte ismert gazdákkal s nem sétálni velők karonfogva az utcán.

Azzal a mogorva vén kereskedő beült a tintába s elkezdett írni, — a nélkül, hogy tovább egy szóra is érdemesimé a fiatal embert.

Nemsokára tapaszta, hogy a vén kereskedő igazat mondott. Bekopogtatott tizenöt helyütt is, sehol sem kellett.

A rossz hír hamar elterjed. Aztán a hű ember, ki hajdan fölülképzelte magát a kereskedő társain, különben sem szivele fogadta boltjában senki.

Egy ilyen nap, mikor bejárta a félváros, hasztalan kinalgatva magát, újra erőtt rajta az a végtelen keserűség s újra meghajította a rossz hírű koresmába, hogy káldást keresen.

Attól kezdve gyakran látták őt azon a helyen s rendszeren részegen tántorított ki onnan. Napról napra lejjebb sülyedett, a mint a nyomor is napról napra ijesztőbben fenyegette.

Most már mindennapos vendége lett a korosmának. S mikor úgy ott ült a piszkos szék legötétebb zugában borzasztó gondotokat forgatott lázas, vadult elméjében. — Szerette volna megfogni azt az asszonyt, a ki miatt idáig jutott. Aztán ismét félt a vad vagy szálta meg, — azt hitte hogy megghal, ha nem ölelheti meg. Nem

tudta, mit akar? Nem tudta: szereti-e, gyűlöli-e azt az asszonyt? De ha rá gondolt lázasan forrt most minden vére.

— Beszéltem veled, — mormogja magában százszor is, — beszélni fogok veled és akkor isten legyen irgalmas neki!

Kétszer vagy háromszor elindult, de fele utjáról vissza fordult. A szegény és a félelem mindig elfolytották vak szenvedélyét és dühét.

A mint így egyszer visszariadva lázasan kószál az utcán, egyszer csak jönni látja a siccezek csapatait zöld frakkjaikban, hetkén félrekapott tollas kalapjaikkal, fénylő fegyverekkel. A dob pergése, a tömeges népek dobbanása, a fegyverek csörgése, a büszke csapat a multnak minden emlékét fölébresztette Szücs Gábor szívében. A lázasan izgatott lélek még lázasabbá vált. Csaknem az örült-ség tüze égette már agyát.

Most nem habozott tovább. Bement a házba, melynek küszbét félév óta nem lépte már át. Szemei szikráztak ajka lihegett, halántékain kidaadtak az erek.

Mint valami vérszomjas vadállat tört be a szép asszony szobájába. Az inas utját akarta állni, de mint a szelvéz röpítette félre a bősült ember.

A majorné sikoltva szökött fel a pamlagról. Egy fiatal hadnagy, a ki ép ott volt látozatában, kardjához kapott s kivont karddal állt elébe a dühös embernek. Az őrnagyné ezalatt a másik szobába menekült.

Szakhermet! — kiáltott föl a hadnagy, a ki csak most vette észre, hogy a rongyo, kopott, zsinyany külső ember az ő nemrégii vetélytársa, még pedig mint alapos okai voltak hinni, szerencsés vetélytársa.

Gunyos vigyorgásra húzódtak szét a hadnagy ur ajkai. E pillanatban felséges gondolat ötlött agyába. Nevetve dugta vissza a karodt hüvelyébe:

— Jöjjön csak jöjjön hamar. Hallja már oda kint a karmát? Mindjárt ott lesznek a városi poroszlok. Bekisérlik, börtönbe vetik gyilkossági kísérletért törvény elé állítják

Bámulva megdöbbenve, mozdulatlan állt ott Szücs Gábor, mintha csak most jönné tudatára annak, hogy mit akart elkövetni.

— Jöjjön hamar, — sürgete a hagy nagy.

S a kárbut ember szótlan, gépiesen követte.

Öt perc múlva a kaszárnyában voltak. Itt biztonságban lehet. Csapjon föl. A katona öltözet megvédelmezi.

A kárbut ember, a ki percéről perczre jobban elveszette öntudatát, fölcsapott katonának.

— Így ni, — kacagott a hadnagy gunyosan, — most már kezem közt van a rófos vitéz a legközelebbi alkalommal, olyan ötven botot vágatok rá, hogy a földet fogja rágni.

IV.
Hja, az ötven bot! Biz azt igen könnyen megkaphatta egy közlegény, ha a tiszt ur úgy akarta. Mert lehetetlen úgy viselni magát a közlegénynek, hogy a tiszt ur hibát ne találjon benne. Bizonyos, hogy vagy a bakancs nincs eléggé kipuozulva, vagy az átvető szija annak rendje-módja szerint bekrétázva. Lehet, hogy a gombja nem elég fényes. Lehet az is, hogy s köpönyege nincs elég feszesen begöngyölve. Egy szóval a mogyorófaléazat nem lehet kikerülni.

A legényke kényes természetű, nem tudja könnyen elfeledni, hogy ő már mint kapitány parádézott; igaz hogy csak a bugris siccezek közt, de hír mindegy, mégis csak benne lesz a szusz, hogy ő már kapitány volt. A mogyorófaléazat nem igen fog izleni neki, a gorombáskodásra fölhevül, valami szubordináció ellenest fog elkövetni s az ötven bot bizonyos.

A hadnagy már előre élvezte azt a famóz mulatságot. Most hetvenkedjék még az a kárdeszertő burger. Most tolkodjék oda udvarolni a hová a tiszturak járnak.

Hanem az őrnagyné is jó lezke lesz ez. A hajdani imádója a deresen! A hadnagy ur ezen kacag még csak igazán. Milyen képet mutat hozzá majd ő nagysága!

Nem is lett volna ennek a zseniális tervnek semmi más hja, csak az időt választotta rosszul a hadnagy ur, mert olyan szél kezdett fújni akkoriban, mely elfújta a láplárpálcát s trónokat forgatott fel.

Az a szél behatott a kaszárnya falán belül is, a legénység lefejtette nadrágrájáról a sárga fekete zsinórt. Az öreg ezredes könyörögve beszélt hozzájuk a kaszárnya udvarán s „édes fiaim“nak szólította. A tisztok nyakrafőre magyarul tanultak. A hadnagy a ki ötven bottal készült traktálni Szücs Gábort, mukkanni sem mert.

Az elzúllott ember is, kit a végső kétségbeesés hajtott a katonasághoz, érezte az új idő lehetet. Olyan napok jönnék most, mikor a bátrak előtt kinyílik a diésőség utja. Az ezred a ráczok ellen indul!

Aztán a csaták ho-szu sora következett. Előbb csapás csapás után, majd győzelem győzelem után, a világo odálta a hősi harcót. A honvéd név diésősége örök időkre fenn maradt a történelem lapjain.

Mikor 1849-ben tavasszal átvonult a magyar hadsereg E er városán, Szücs Gábor már mint százados kereste föl családját. A nagysarló ütőzet után őrnagy lett. S ki tudja mi lesz még? — mondogatták jó ismerősei.

Mert mindenki büszke volt most a vitéz férfiu ismeretségére. Annyi lett a jó barátja, hogy össze sem tudták volna számitani.

De csak egy volt, a ki forró vágygyal aglódo szívvel, igazi szeretettel csüggött rajta, s ki mindig bizott benne: hű felesége.

Az, a ki nem hagyta soha el, mikor a szerencsés és diésőség el is hagyta, mikor a fényes egyenruhát le kellett vetni s a kardot, mely a becsület mezején villogott, őz-szetörni. Mikor mint bujdosó jött haza, rang nélkül, pénz nélkül, állás és kenyér nélkül, de a harcok viharában megedzett lélekkel.

— Dolgozni fogok és az isten megadja mindennapi kenyerünket — szolt szívéhez ölelve nejét és gyermekeit.

...mert Weil... kezelt tor... pható Men... tében.

Zilahy Gyulát szintársulatunk... kitünő tagját a kolozsvári egyetem... A helybéli főiskolai felsőbb tanulók...

Vizvári Iguátz kitünő női ruha... mu számunkban foglalt hírdetésére...

SZÍNHÁZ.

(Sz. L.) Tegnap másodszer került színre... a Hoffmann meséi... a közönség már is...

A HUNGÁRIA ETTERMET, hogy ismét... régi jó hírnevére érdemes legyen, október...

Kwizda Ferencz János cs. k. udvari... szállító urnak Korneuburgban.

Alólított bizonyítom, hogy az ön által... készített kőszvény folyadék lovagnak...

Betti Francesko. Dr. med. és állatorvostannak, elnöke a... marhagyógyászatnak. Romában és a turini...

CSARNOK.

Az isteni szikra

Irta Karczag Vilmos*)

A szélütött, másokkal magával tehetetlen... nagyamama életuntalan ül nagy karos...

Most a budapesti utazás felett folyt a... nagy vita, — a mi közben a nagyobbik fiu...

Pityergésre fakad a kis Emike: — Ugy-e nagyamama, nem halt meg;...

Emike szemrehányó hangon szól Kázmérnak... és bólintgat szöke, bodros haja kis...

A gyermeknek csintalan zajába néha a... hegedű kedves hangjai vegyülnek. A szomszéd...

A nagyamama arcvonásai átszemlülnek... a hideg ajtakra a gyönyör mosolya ül,

A gyermek, mintha a varázshangok... érzékeny szivecskéit érintették volna,

A kis Kázmér sugva kérdezi a nagyamamától: — Ugy-e nagyamama, ha nagy lesz...

Aroza kigyulad, mintha lángban égne;... ifjú lelkesedés tüze sugárzik vésza az öreg...

— Milyen művész! Mendelssohn, Tartini, Mozart... gondolatai vizshanganak a kis szobából;

Mikor a mellékszobából bejön, még erősen... zúg melle, arczáról a verejték pereg...

— Oh, milyen szemek! — Oh, milyen szemek! — Oh, milyen szemek! — Oh, milyen szemek!

— Nem! Nem is tudom, mióta játszom... Nem néztem az órára. Valami isteni érzélem...

— Igen, érzem, hogy az lesz. Valami... nagy lelkesít, és füllebe sugja: „Csak előre!”

Most olyan szűk, kicsi ez a szoba;... legője olyan nehéz, fojtó, mintha böhödöt...

Mikor a szabadba ér, kétszer, háromszor... is hátrasimítja a homlokára omló hajfürtjeit;

Órák hozza-ig jár fel és alá. A közel... ből odahallatszik a vasuti indóház zaja,

— Mutatvány szerzőnek a „Szerető szivek”... czimrel most megjelent kötetéből.

nagy művész lakik... tárt karokkal fogadják... tudja ő, hogy csak nagy városba kell mennie,

A közönség ostromot vi a belépti jegyekért;... a vakító fényű koncertteremben ezernyi...

Megnézi hát igazán könnyezik. Kis... gyermekeinek lármája veri fel őt...

Két karja közé kapja kis gyermekét a... művész, gőrocsően szoritja magához,

— Nem megyek angyalom; nem megyek. Nem hagyjak itt titeket.

— De sohasem? — So — ha — sem!

— Aztán elmélázva, forró homlokát... tenyerébe szoritva, lehanyatlik egy székre.

— Majd jövőre! — Es elsiet a füstös, sötét hivatalba,

Tizenöt év mulik el így, és a gyermek... böl ifju, az ifjából öreg ember lesz.

A hegedű beszél andalítóan, csabosan... szomorú multrol, szomorú jelenről,

A közönség köréből. Alkírt ezelt 2 hónappal jobb kezemet... megégettem. Az égési sebek márgyógyulóban...

Hála nyilváníttás. Alkírt ezelt 2 hónappal jobb kezemet... megégettem. Az égési sebek márgyógyulóban...

Dr. Palla Miklós ur ily nyomórúgásban... napoként több ízben ismételt operációk,

Nem lévén angyi tehetségem Dr. Palla... Miklós urnak lelkiismeretes fáradozásáért...

Ez uton hozom nyilvánosságra nagy... lelkiességét és hasonló szerencsétlenség esetén...

Debreczen 1885. okt. 9. Jó Piroska.

Felelős szerkesztő és kiadó lapnaptudós... Vértési Arnold.

Nyilt-tér. 6967. 1885.

Arverési hirdtemény. Az 1885 év augusztus hó 3-ik napján... elhalt Hódy Gyula ügyvéd hagyatékához...

Az arverés kezdete a fentebb kitett... napon d. e. 9 óraker, a kismester utczai...

Debreczen 1885 okt. 7. A városi árvaszéktől.

Valódiak egyedül NEIDLINGDR G-nél Debreczenben, pisacz-utca 2138.

Eladás 1 fet helyi részlet alapos oktatás és 5 évi jótállás mellett.

Mindennemű ócska varrógép fizetés gyanánt elvállaltatik, illetve becseséltetik.

Minden más varrógép, mely itt mások által Singer név alatt árusítatik el utánzott és nem eredeti.

Korneuburgi állápor. lovak, szarvas-marhák- és juhoknak.

Kwizda Ferencz János Korneuburg, cs. kir. udvari szállító és körgyógyász.

Ö felségeik az angol királyné, a porosz király és német császár, valamint sok magas...

Sok évi próba szerint állatállományok, kedveltség ellen és ellátja azoknak használatmaikat.

Valódi: DEBRECZENBEN nagyban Geréby Fülöp-né, kicsinyben Dr. Rotschnek V. Emil gyógy...

Főszéktudési raktár: Korneuburgi kerületi gyógyszerár.

Azonkívül a koronaországok majd minden városa és mezővárosaiban van raktárhely,

Csaiások akadályozása miatt kéretek a n. é. közönség arra ügyveini, hogy minden ügy névairásomat veres mezőben tartandva.

A ki gyártmányom utánzóinak nyomára vezet, 500 forintig terjedő jutalmat kap.

Kwizda János Ferencz. cs. k. udvari szállító KORNEUBURGban.

Valódi gyapjuszövet. férfi öltönynek, minden faj kabát és nadrág.

Nőknek szövet ruha, felöltő és esőköpeny a legújabb minták és színekben,

Minták díjmentesen. Mintalapok szabók részére szintén díjmentesen. Az árak minden irányban postai utánvét mellett küldetnek.

Téli-szövet maradékok, melyek egész darabok gyapjából 3-3 1/2 méter hosszú, és így elég egy egész öltönyre (kabát, nadrág, mellény) a leg...

Siegel F. W. Brünben. Minták díjmentesen. Mintalapok szabók részére szintén díjmentesen.

Minták díjmentesen. Mintalapok szabók részére szintén díjmentesen. Az árak minden irányban postai utánvét mellett küldetnek.

Téli-szövet maradékok, melyek egész darabok gyapjából 3-3 1/2 méter hosszú, és így elég egy egész öltönyre (kabát, nadrág, mellény) a leg...

Siegel F. W. Brünben. Minták díjmentesen. Mintalapok szabók részére szintén díjmentesen.

Minták díjmentesen. Mintalapok szabók részére szintén díjmentesen. Az árak minden irányban postai utánvét mellett küldetnek.

Téli-szövet maradékok, melyek egész darabok gyapjából 3-3 1/2 méter hosszú, és így elég egy egész öltönyre (kabát, nadrág, mellény) a leg...

Siegel F. W. Brünben. Minták díjmentesen. Mintalapok szabók részére szintén díjmentesen.

Minták díjmentesen. Mintalapok szabók részére szintén díjmentesen. Az árak minden irányban postai utánvét mellett küldetnek.

Téli-szövet maradékok, melyek egész darabok gyapjából 3-3 1/2 méter hosszú, és így elég egy egész öltönyre (kabát, nadrág, mellény) a leg...

Siegel F. W. Brünben. Minták díjmentesen. Mintalapok szabók részére szintén díjmentesen.

Minták díjmentesen. Mintalapok szabók részére szintén díjmentesen. Az árak minden irányban postai utánvét mellett küldetnek.

Téli-szövet maradékok, melyek egész darabok gyapjából 3-3 1/2 méter hosszú, és így elég egy egész öltönyre (kabát, nadrág, mellény) a leg...

Siegel F. W. Brünben. Minták díjmentesen. Mintalapok szabók részére szintén díjmentesen.

Minták díjmentesen. Mintalapok szabók részére szintén díjmentesen. Az árak minden irányban postai utánvét mellett küldetnek.

Téli-szövet maradékok, melyek egész darabok gyapjából 3-3 1/2 méter hosszú, és így elég egy egész öltönyre (kabát, nadrág, mellény) a leg...

